

Handläggare
Razieh Zeinoddin
Telefon: 08-508 220 20

Till
Gröndals förskolor

Verksamhetsplan 2019 för Gröndals förskolor

Förslag till beslut

Gröndals förskolor

Rosterigränd 5
11761 Stockholm
08-50822020

razieh.zeinoddin@stockholm.se

stockholm.se

Innehållsförteckning

Inledning	3
1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla	5
1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort.....	5
1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige.....	6
2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt	11
2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring	11
2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö.....	12
3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden.....	13
3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser	13
3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna.....	14
Uppföljning av ekonomi	15
Resursanvändning.....	15
Budget 2019	15
Övrigt	15

Inledning

Vision och värdegrund

Hos oss är alla välkomna, delaktiga, ingår i demokratiska processer och utforskande undervisning sammanvävt med omsorg och lek. Vår verksamhet bygger på ett gemensamt lärande och samarbete. Tillsammans lägger vi grunden för det livslånga lärandet och skapar en trygg och lärorik miljö för alla barn. Vi ger barnen möjlighet att utveckla sin förmåga till empati och omtanke om andra genom att uppmuntra och stärka deras medkänsla och inlevelse i andra människors situation. Vi pedagoger har en viktig roll i att bidra till att grundlägga barnens trygghet och självkänsla.

Vår vision är att ingen ska känna sig kränkt i våra förskolor. Oavsett ålder, sexuell läggning, religion, etnicitet eller kön ska alla barn och vuxna känna sig respekterade och välkomna. Gröndals förskolor strävar efter ett generöst klimat, en plats som präglas av öppenhet och respekt för skillnader i människors uppfattningar och levnadssätt. Ett tillåtande klimat ska möjliggöra för såväl barn som vårdnadshavare, medarbetare och ledning att kunna ta upp funderingar och konstruktiv kritik. Vi har en bra kommunikation och ett öppet klimat som skapar förtroende och tillit till varandra.

I den dagliga kontakten kan medarbetarna fånga upp och bemöta barnens och vårdnadshavarnas olika funderingar och synpunkter. Genom att ge barnen inflytande över sin vardag och genom att ha en lyssnande pedagogik skapar vi förutsättningar för delaktighet för barnen i förskolan. Via den dagliga kontakten samt olika mötesforum som inskolningsamtal, föräldramöte, utvecklingssamtal mm skapar vi delaktighet för vårdnadshavare.

Verksamhetsbeskrivning

Gröndals förskolor består av nio förskolor, Bryggan (startar i mars 2019), Gröndalsgården, Hamngården, Karlavagnen, Rosteriet, Sjöbjörnen, Trekanten, Udden och Viken, med totalt 40 grupper. Snittet för antal barn inskrivna i februari 2019 är 637 barn. Antal anställda som arbetar i barngrupp uppgår till: 132 tjänster varav 33 % är förskollärare och 67 % barnskötare.

Enhetens ledningsgrupp består av förskolechef, två biträdande förskolechefer, en pedagogisk utvecklare och en administratör.

Verksamhetsidé

Den pedagogiska verksamheten utgår ifrån målen i förskolans läroplan, skollagen, barnkonventionen, likabehandlingsplanen samt stadens nämndmål som blir våra särskilda gemensamma pedagogiska mål.

Vi ser på barnen som transdisciplinära tänkare som inte delar upp världen i olika delar såsom matematik, språk, kommunikation, naturvetenskap, teknik, normer och värden för sig utan de förbinder många olika uttrycksformer i sin lek och sitt utforskande. Det möjliggör att nya discipliner som t.ex. byggmatematik, tecknarmatematik, dansmatematik skapas. Lärande och kunskap kring dessa uppstår i mötet, i samspel och i kommunikation med andra människor och det material barnen har framför sig. Barn är inte på ett visst sätt utan blir till på olika sätt i relation till de sammanhang de deltar i. Barn lär sig genom lek, socialt samspel, utforskande och skapande men också genom att iaktta, samtala och reflektera. Barnens lärande kan bli mångsidigt och sammanhängande om arbetssätten varierar och lärmiljön är utmanande och stimulerande samt lockar till lek och aktivitet.

I vårt projektorienterade arbetssätt ger vi barnen möjlighet att upptäcka och förundras, pröva och utforska. Vi tar tillvara barnens egna erfarenheter, behov och intressen men utmanar dem också vidare genom att inspirera till nya upptäckter och kunskaper. Fantasi, humor och lek bidrar till att synliggöra och inspirera barnens nyfikenhet och lust till att utforska och upptäcka omvärlden. Vi reflekterar över hur vi kan utmana barnens tankar och teorier för att vidga deras perspektiv. Vi är närvarande och nyfikna pedagoger som strävar efter att ställa produktiva, öppna frågor. Genom att förbinda olika kunskapsområden med normer och värden i våra projektarbeten, bjuder vi in till ett gemensamt utforskande av omvärlden tillsammans med barnen.

Vårt pedagogiska ledarskap innebär att vara värdegrunds- och normbärare. Vi ska ge värde åt dialogen mellan oss och barnen samt mellan barn och barn och se den som en viktig väg till kunskap. För oss är det betydelsefullt att synliggöra alla barn och skapa en välkomnande, inflytelserik och demokratisk atmosfär. Barnen är framtidens värdegrundsbärare. Vår roll som medforskande pedagoger är att utforska, upptäcka, dokumentera, reflektera och lära tillsammans med barnen. Det handlar om att synliggöra det enskilda barnets lärande och gruppens betydelse för den enskilda individens lärande. Vi delar in barnen i olika gruppansättningar som främjar deras utbyten av tankar och idéer.

Från enhetsmål till uppföljning

Utifrån Kommunfullmäktige (KF) inriktningsmål formulerar Hägersten-Liljeholmen stadsdelsnämnd nämndmål. I år har enheten 2 nämndmål att förhålla sig till. Nämndmålen ska brytas ner till enhetsmål. Förskoleverksamheten i stadsdelen har i år gemensamma enhetsmål.

Enhetsens ledningsgrupp har med utgångspunkt från nämndmålen, tagit fram förväntat resultat, arbetssätt och uppföljningsmetoder. Under planeringsdagen i januari presenterades enhetsmålen och samtliga medarbetare fick möjlighet att delta i diskussioner kring dessa.

2019 års enhetsmål är:

- Varje barn i Gröndals förskolor möts av pedagogiska miljöer där material och pedagogernas förhållningssätt återspeglar läroplanens intentioner.
- Gruppen är en tillgång där varje barn har sin självklara plats, ges utrymme och blir lyssnad på.

Under året kommer enhetsmålen och läroplansmålen kontinuerligt följas upp genom pedagogisk dokumentation, WKI, T1, T2, Kvalitetsredovisning och Brukarundersökningen.

Utvärdering och uppföljning sker kontinuerligt under arbetslagsmöten. Den pedagogiska utvecklaren samt biträdande förskolechefer följer upp arbetet kontinuerligt och stöder arbetslagen i sitt arbete.

Utvecklingsområden

Gröndals förskolor är nybildad enhet som startade januari 2019. Vår ambition är att kunna skapa likvärdiga förutsättningar för alla barn och pedagoger för att de ska kunna utvecklas i vår verksamhet. Detta är ett långsiktigt mål och arbetet kommer att fortgå under längre tid. De områden vi främst kommer att fokusera på är:

- Implementering av den nya läroplanen

Under hösten kommer vi att arbeta med implementering av den nya läroplanen. Ledningen

inom enheten kommer under våren och hösten att gå på fortbildningar kring detta. Pedagogerna kommer genom olika nätverk och andra mötesformer att kunna ta del av dessa kunskaper samt utbyta tankar och idéer om olika områden i läroplanen, så som värdegrunden, och begrepp som synliggörs på ett nytt eller tydligare sätt: t ex omsorg och undervisning.

- Digitalisering

Ett utvecklingsområde för hela enheten är att inkludera digitala verktyg i det pedagogiska arbetet. Vi kommer under året att fortsätta ha nätverk kring digitalisering. Vi ökar kompetensen kring programmering samt inkludering av digitala verktyg i det pedagogiska arbetet med hjälp av olika aktörer.

- SKA

Det systematiska kvalitetsarbetet behöver utvecklas. Att skapa likvärdiga möjligheter för våra pedagoger att kunna kontinuerligt planera och följa upp det pedagogiska arbetet. För att systematiskt följa upp och underlätta planering och uppföljning behöver vi ha samma underlag. Vår ambition är att ta del av den kompetens som finns bland våra pedagoger för framtagandet av gemensamma dokument som skapar likvärdiga möjligheter för alla arbetslag att kunna planera, följa upp och analysera sitt pedagogiska arbete.

KF:s inriktningsmål:

1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Antal tillhandahållna platser för feriejobb	350 st	9 000 st	Tertial

Nämndmål:

Invånarna i stadsdelsområdet är självförsörjande

Beskrivning

- Arbetet med att erbjuda individuella insatser sker i nära samverkan med staden och förvaltningens arbetsmarknadsverksamheter.
- Evidensbaserade instrument för bedömning används både vid nybesök och vid långvarigt behov av ekonomiskt bistånd.
- Barnkonsekvensanalyser genomförs när beslut ska fattas som påverkar barn.
- Offentligt skyddade anställningar för personer med funktionsnedsättning eller socialmedicinska svårigheter
- Rekrytering och anställning av feriearbetande ungdomar samt Stockholmsjobb.
- I samarbete med arbetsmarknadsnämnden vidareutveckla arbetet med Stockholmsjobb.
- Öka möjligheterna för personer med funktionsnedsättningar att komma i arbete.
- Samverka externt med näringsliv och civilsamhälle för att nyanlända ska etableras snabbt på arbetsmarknaden.

Förväntat resultat

Alla invånare i stadsdelsområdet som är i behov av ekonomiskt bistånd för sin försörjning ges förutsättningar att kunna försörja sig själva genom att de erbjuds individuellt utformade insatser. Tröskeln till ett arbete är låg även för personer som uppburit försörjningsstöd under lång tid. Unga utan gymnasieexamen, äldre arbetslösa, personer med social problematik, fysisk och/eller psykisk ohälsa eller funktionsnedsättningar och utrikesfödda uppmärksammas särskilt och ges lokala arbetsmarknadsinsatser av god kvalitet så att de förbereds för insatser från Jobbtorgen. Unga i stadsdelsområdet erbjuds meningsfulla feriejobb som ett första steg in på arbetsmarknaden.

Det är lätt att få kontakt med enheten för ekonomiskt bistånd, både gällande ett nytt ärende eller i ett pågående ärende och den enskilde får tydlig information och god service rörande handläggningen, insatserna och beslutet. Felaktiga utbetalningar minimeras då det är lätt för den enskilde att förstå hur hen ska medverka i utredningen.

All utredning inom ekonomiskt bistånd, liksom bedömning och erbjudande om insatser, sker med hög rättssäkerhet och utifrån gällande lagstiftning och stadens riktlinjer. Arbetet grundar sig på tillit och respekt för människors självbestämmande och integritet. Barnen i familjer som är i behov av ekonomiskt bistånd uppmärksammas särskilt och handläggningen utgår från ett tydligt barnperspektiv.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige

Nämndmål:

Alla barn i förskolan utvecklar sin förståelse för grundläggande demokratiska värden

Beskrivning

Alla barn, oavsett könstillhörighet, ges lika möjlighet att uttrycka tankar och åsikter och har på så sätt möjlighet till delaktighet och inflytande över sin vardag. Barnkonventionens intentioner är tydliga i verksamhetens utformning. Förskolans medarbetare använder pedagogisk dokumentation för att synliggöra och lyfta barnets perspektiv.

Förväntat resultat

Alla barn i de kommunala förskolorna kan utifrån sina förutsättningar påverka verksamheten och är delaktiga i att ta ansvar för miljön på förskolan.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
♀ Andel föräldrar som anser att de på ett enkelt sätt kan kommunicera digitalt med sitt barns förskola.			År
♀ Andelen föräldrar som anser att barnen på förskolan ges lika möjligheter att utvecklas oberoende av kön, etnisk tillhörighet, religion eller funktionsnedsättning.			År

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
♀ Föräldrarnas sammanfattande omdöme om förskolans arbete med normer och värden			År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förskoleavdelningen ska erbjuda skolplattformens redaktörer fortbildning om digital kommunikation.	2019-01-31	2019-12-31
Förskoleavdelningen ska inrätta en enhet för barn i behov av särskilt stöd.	2019-01-01	2019-12-31
Förskolorna ska utveckla användandet av skolplattformen till en kommunikationskanal med vårdnadshavare för att synliggöra barnets lärande.	2019-01-01	2019-12-31
Förskolorna ska utveckla sina arbetssätt med pedagogisk dokumentation där skolplattformen är ett av flera verktyg.	2019-01-01	2019-12-31

Enhetsmål:

Gruppen är en tillgång där varje barn har sin självklara plats, ges utrymme och blir lyssnad på.

Förväntat resultat

- Den pedagogiska miljön och materialet ger förutsättningar för kreativa möten mellan barnen samt mellan barn och vuxna. Den används aktivt för att nå verksamhetens mål och även i ett utforskande och projektinriktat arbetssätt.
- Barnen har utvecklat tilltro till sin egen förmåga samt varit delaktiga och utövat inflytande över utbildningen.
- Barnens tankar, åsikter har tagits tillvara så att de känner att de kan påverka.
- Digitala verktyg används på ett sätt som ger utökade möjligheter till barnens lärande. Barnen fördjupar sin digitala kompetens genom att utveckla en förståelse för den digitalisering de möter i vardagen och får bekanta sig med programmering.
- Miljö och material är genom ett aktivt arbete genomtänkt utifrån barnkonventionen och de mänskliga rättigheterna på ett sätt som inkluderar alla barn.
- Föräldrarna är informerade om syftet med miljöns utformning.

Arbetssätt

Pedagogerna använder sig av ett normkritiskt och demokratiskt förhållningssätt som genomsyrar verksamheten och är grunden till hur barnen tillägnar sig normer och värden. Diskussion och reflektion med barnen ger dem möjlighet till inflytande och delaktighet. Att arbeta i mindre grupper och att skapa rum i rummen möjliggör möten och förhandlandet mellan barnen.

Observationer och dokumentationer används för reflektion, uppföljning samt analys av hur arbetssättet är framgångsrikt i förhållande till förväntade resultat.

Resursanvändning

Pedagogernas engagemang och kompetens. Biträdande förskolechefer och pedagogisk utvecklingsledare som kontinuerligt följer upp och stödjer det pedagogiska arbetet. De håller i

olika forum tillsammans med pedagogerna under veckorna och ställer reflekterande och utmanande frågor som gör att verksamheten utvecklas.

Uppföljning

Utvärderingen och uppföljning sker kontinuerligt under arbetslagsmöten med hjälp av pedagogisk dokumentation. Dokumentation av hur miljö och material och pedagogers förhållningsätt används som underlag i diskussioner, utvärderingar och analyser av varje barns utveckling och lärande för att göra det möjligt att följa barns förändrade kunnande och blir en del av den pedagogiska dokumentationen.

Dokumentationen bidrar även till utvärdering i det systematiska kvalitetsarbetet av i vilken mån miljö och material bidrar till att utveckla förskolans kvalitet och därmed barnens möjligheter till omsorg samt förutsättningar för utveckling och lärande samt uppfylla verksamhetens prioriterade mål. Barn och föräldrar ges möjlighet att vara delaktiga i den processen och deras röster ska lyftas fram. enhetsmålen följs upp via: WKI, T1, T2, Kvalitetsredovisning, Brukarundersökningen.

Utveckling

Vi arbetar ständigt för att utveckla verksamheten. Digitalisering, pedagogiska dokumentation och underlag för planering och reflektion är de områden som vi främst kommer att fokusera på under 2019.

Nämndmål:

Alla barn i förskolan utvecklas och lär utifrån sina förutsättningar i pedagogiska miljöer av hög kvalitet

Beskrivning

Förskolorna ska utifrån sina förutsättningar bedriva likvärdig utbildning. Språk, matematik och naturvetenskap tillsammans med hållbar utveckling är prioriterat i arbetet. Kompetensförsörjning, gemensamma strukturer för det systematiska kvalitetsarbetet samt en effektiviserad resursanvändning inom förskoleenheterna är ytterligare centrala utvecklingsområden. Implementeringen av den reviderade läroplanen ska inledas och ligga till grund för det fortsatta utvecklingsarbetet.

Förväntat resultat

Alla barn i de kommunala förskolorna utvecklas och lär utifrån sina förutsättningar.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
♀ Andel föräldrar som upplever att deras barn har möjlighet att ta del av och möta olika sorters kulturutbud på förskolan			År
♀ Andel föräldrar som är nöjda med förskolans arbete med utveckling och lärande			År
♀ Andel föräldrar som är nöjda med förskolans samverkan med hemmet			År
♀ Andel vårdnadshavare som upplever att deras barn använder digitala verktyg i sitt lärande			År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förskoleavdelningen ska erbjuda barnskötare med äldre utbildning särskild kompetensutveckling.	2019-01-31	2019-12-31
Förskoleavdelningen ska i samverkan med avdelningen för samhällsplanering årligen genomföra en kartläggning för att identifiera och prioritera upprustningsbehov av förskolornas gårdar.	2019-01-01	2020-12-31
Förskoleavdelningen ska inleda ett långsiktigt arbete med implementering av den reviderade läroplanen	2019-01-01	2020-12-31
Förskoleavdelningen ska kartlägga och identifiera behovet av ledarskapsutveckling hos förskollärare och chefer.	2019-01-01	2020-12-31
Förskoleavdelningen ska samverka med avdelningen för samhällsplanering i syfte att effektivisera planeringen för lokalförsörjning.	2019-01-31	2020-12-31
Förskoleavdelningen ska uppmuntra och möjliggöra för medarbetare att fortbilda sig till förskollärare respektive barnskötare genom de fortbildningar som erbjuds i stadens regi.	2019-01-01	2019-12-31
Förskoleavdelningen ska utforma en långsiktig kompetensförsörjningsplan.	2019-01-31	2019-12-31
Förskoleavdelningen ska utforma gemensamma arbetssätt och rutiner för arbetet med stadens riktlinjer för barnsäkerhet.	2019-01-01	2019-12-31
Förskoleavdelningen utveckla arbetssätt för att fördjupa medarbetarnas kunskaper om pedagogisk dokumentation bakomliggande teoretiska perspektiv.	2019-01-01	2019-12-31
Förskolorna ska utveckla arbetet med att stärka medarbetarnas digitala kompetens och kunskap om digitalt lärande.	2019-01-01	2019-12-31
Förskolorna ska utveckla sina arbetssätt i syfte att stärka medarbetarnas bedömningskompetens i den webbaserade kvalitetsindikatorn.	2019-01-01	2019-12-31
Förskolorna ska utveckla sina verksamheter med stöd av skolverkets verktyg för språk, matematik, naturvetenskap och digitalitet	2019-01-31	2019-12-31

Enhetsmål:

Varje barn i Gröndals förskolor möts av pedagogiska miljöer där material och pedagogernas förhållningssätt återspeglar läroplanens intentioner.

Förväntat resultat

- Lek har en central plats i förskolans miljö. Barnen erövrar kunskap genom lek och lustfylld lärande.
- Arbetet med naturvetenskapliga fenomen och tekniska lösningar fördjupas och används aktivt i ett utforskande och projektinriktat arbetssätt.
- Arbetslaget fördjupar arbetet med olika matematiska aktiviteter med olika svårighetsgrad utifrån barnens intressen och erfarenheter. Bygg- och konstruktionslek används aktivt i ett utforskande och projektinriktat arbetssätt där matematik är integrerat. Matematiska begrepp synliggörs och används aktivt. Barnen uppmanas att dra slutsatser och komma fram till olika slutsatser.
- Språk och symboler ses som ett verktyg för barnens lärande och arbete med olika målområden. Barnens språkliga medvetenhet främjas liksom deras intresse för symboler och skrift. Ett utforskande och projektinriktat arbete används aktivt för att barnen ska utveckla nya begrepp.
- Den språkliga miljön är genom ett aktivt arbete genomtänkt utifrån de mänskliga

rättigheterna och barnkonventionen på ett sätt som inkluderar alla barn där arbete för att stödja modersmålet ingår. Dialog, argumenterande och förhandlande uppmuntras vilket även stärker värdegrundsarbetet.

•Skapande verksamhet, olika uttrycksformer och kulturella upplevelser fördjupas och bidrar till barnens kreativitet och används aktivt i ett utforskande och projektinriktat arbetssätt.

Arbetsätt

Pedagogerna arbetar didaktiskt utifrån läroplanens mål genom att utgå ifrån och tar tillvara barnens egna erfarenheter, behov och det som de visar intresse för. Vi ska kontinuerligt utmana barnen vidare genom att inspirera till nya upptäckter och kunskaper. Vi har ett projektinriktat arbetssätt där barnens lärande bli mångsidigt och sammanhängande.

Barnen ska ges förutsättningar både för lek som de själva tar initiativ till och som någon i arbetslaget introducerar. Alla barn ska ges möjlighet att delta i gemensamma lekar utifrån sina förutsättningar och sin förmåga.

Miljön i förskolan ska vara tillgänglig för alla barn och inspirera dem att samspela och att utforska omvärlden samt stödja barnens utveckling, lärande, lek och kommunikation. Miljön i förskolan ska erbjuda alla barn varierade aktiviteter i olika sammanhang.

Barnen erbjuds möten med professionella kulturutövare utifrån ålder och mognad.

Resursanvändning

Pedagogernas engagemang och kompetens. Biträdande förskolechefer och pedagogisk utvecklingsledare som kontinuerligt följer upp och stödjer det pedagogiska arbetet. De håller i olika forum tillsammans med pedagogerna under veckorna och ställer reflekterande och utmanande frågor som gör att verksamheten utvecklas.

Uppföljning

Utvärderingen och uppföljning sker kontinuerligt under arbetslagsmöten med hjälp av pedagogisk dokumentation. Dokumentation av hur miljö och material och pedagogers förhållningsätt används som underlag i diskussioner, utvärderingar och analyser av varje barns utveckling och lärande för att göra det möjligt att följa barns förändrade kunnande och blir en del av den pedagogiska dokumentationen.

Dokumentationen bidrar även till utvärdering i det systematiska kvalitetsarbetet av i vilken mån miljö och material bidrar till att utveckla förskolans kvalité och därmed barnens möjligheter till omsorg samt förutsättningar för utveckling och lärande samt uppfylla verksamhetens prioriterade mål. Barn och föräldrar ges möjlighet att vara delaktiga i den processen och deras röster ska lyftas fram.

enhetsmålen följs upp via: WKI, T1, T2, Kvalitetsredovisning, Brukarundersökningen

Utveckling

Vi arbetar ständigt för att utveckla verksamheten. Digitalisering, pedagogiska dokumentation och underlag för planering och reflektion är de områden som vi främst kommer att fokusera på under 2019.

KF:s inriktningsmål:

2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring

Nämndmål:

Boende i Hägersten-Liljeholmen har tillgång till ett rikt utbud av kultur och evenemang

Beskrivning

Kulturaktiviteter genomförs i nämndens verksamheter samt genom bidragsgivning till lokala föreningar.

Förväntat resultat

Boende i Hägersten-Liljeholmen har tillgång till ett rikt utbud av kultur och evenemang.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förskoleavdelningen ska utforma ett gemensamt ställningstagande för ett likvärdigt arbete med kultur för och med barn i förskolorna i Hägersten-Liljeholmen.	2019-01-09	2019-12-31
Genomförande av Trekantens dag tillsammans med samarbetspartners, lokala föreningar och näringsliv.	2019-01-08	2019-07-01

Enhetsmål:

Alla barn i Gröndals förskolor får under sin förskoletid möta och själv prova olika former av kultur.

Förväntat resultat

Varje barn får under sin förskoleperiod möta och själv prova olika former av kultur och skapande i enlighet med den plan som förskolan tar fram.

Arbetsätt

Barnen erbjuds möten med professionella kulturutövare utifrån ålder och mognad.

Vi ger barnen förutsättningar att ta del av kultur för barn, dvs. kultur producerad av vuxna som t.ex. barnteaterföreställningar, konserter, dansupplevelser eller besök på olika museer.

Vi ger barnen förutsättningar att ta del av kultur med barn, dvs. kultur där barnen får möjligheter att skapa, dramatisera eller leka tillsammans med kompetenta vuxna som inspiration och stöd.

Vi ger barnen förutsättningar att ta del av kultur av barn, dvs. kultur där barnen får möjlighet att utveckla sin skapande förmåga genom att förmedla upplevelser, tankar och erfarenheter i många olika estetiska uttrycksformer såsom lek, bild, rörelse, sång, musik, dans och drama.

Vi ta del av den kultur vår närmiljö bjuder in oss till, t ex i form av skulpturer, utställningar av olika slag, bibliotekets verksamhet.

Uppföljning

Enhetsmålet följs upp via T1, T2, brukarundersökningen samt kvalitetsredovisningen.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel inköpta ekologiska måltider och livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta måltider och livsmedel	60 %	50%	År

Nämndmål:

Stadsdelsnämndens verksamheter gör medvetna val för att ta ansvar för miljön

Beskrivning

Verksamheterna ska arbeta aktivt med att sortera matavfall, minska användningen av plast, förebygga att avfall uppstår, minska energiförbrukningen och göra klimatsmarta tjänsteresor. Förskolorna ska genomföra åtgärder på nivå 2 enligt kemikaliecentrums vägledning för en giftfri förskola.

Förväntat resultat

Användningen av plast i verksamheterna minskar. Matavfall återvinns i hög grad där det är möjligt. Avfall som uppstår ska tas om hand på ett resurseffektivt sätt enligt avfallshierarkin. Energiförbrukningen i förvaltningen minskar. Alla förskolor uppnår nivå 2 enligt kemikaliecentrums vägledning för en giftfri förskola.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förskolorna ska genomföra åtgärder på nivå 2 enligt kemikaliesmart förskola.	2019-01-01	2019-12-31
Verksamheterna ska minska användningen av plast.	2019-01-01	2019-12-31

Enhetsmål:

Enhetens medarbetare arbetar aktivt för att göra miljövänliga val i verksamheten.

Förväntat resultat

- Alla förskolor i enheten ska följa Kemikaliesmart förskola och vara minst på nivå 2.
- Förskolorna utvecklar arbetet med att erbjuda olika naturmaterial och återvinningsmaterial.

Arbetsätt

Alla pedagoger ska genomgå den webbaserade utbildningen i Kemikaliesmart förskola. Återvinningsmaterial används i skapande aktiviteter.

Resursanvändning

Stockholmsstads webbutbildning för kemikaliesmart förskola.

Uppföljning

Enhetsmålet följs upp via: T1, T2 och Kvalitetsredovisning.

KF:s inriktningsmål:

3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser

Nämndmål:

Stadsdelsnämndens verksamheter har en långsiktigt hållbar ekonomi

Beskrivning

Verksamheterna ska bedrivas inom beslutad budget. Styrning och uppföljning ska vara tydlig. En tydlig ekonomistyrning och säkerhet i prognoser är en förutsättning för att skapa och behålla stabilitet i verksamheten. Enheterna följer regelbundet upp ekonomin genom kontakter mellan enhetschef, avdelningschef och controller inför månads- och tertialrapporter.

Förväntat resultat

Verksamheterna bedrivs på ett kostnadseffektivt sätt.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förvaltningens avdelningar ska utifrån sina verksamheter utforma ledningsrapporter i syfte att utveckla arbetet med uppföljning och dialog om verksamheternas resultat.	2019-01-01	2019-12-31
Prognosuppföljning	2019-01-01	2019-12-31

Enhetsmål:

Enhetens verksamhet har en långsiktigt hållbar ekonomi.

Förväntat resultat

- Varje förskola inom enheten ska ha en budget i balans.

Arbetsätt

Tydliga rutiner för intag av vikarier.

Tydliga rutiner för inköp.

Arbeta för att alltid ha fulla barngrupper.

Resursanvändning

Enheten har genomgång av budget en gång i månaden med controller på förvaltningen. Vi har tydliga rutiner och en tydlig medvetenhet kring inköp av material och förbrukningsvaror.

Uppföljning

En gång i månaden med controller.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna

Nämndmål:

Stadsdelsnämndens medarbetare är professionella, engagerade och har en hälsosam arbetsmiljö.

Beskrivning

Arbetsmiljö och rehabiliteringsarbetet sker i samverkan med de fackliga organisationerna samt med företagshälsovården. Förvaltningen arbetar hälsofrämjande genom handlingsplanen ”Hållbart arbetsliv”. Huvuduppdraget för projektet är att skapa en systematik kring hållbar arbetshälsa genom tre perspektiv: hälsofrämjande, förebyggande och efterhjälpande. Målet är att sänka sjukfrånvaron och höja medarbetarnöjdheten - detta ska öka nytta och kvaliteten för stadsdelens medborgare

Förväntat resultat

- Förvaltningen klarar kompetensförsörjningen i växande verksamheter
- Resultaten i medarbetarundersökningen har förbättrats - både avseende medarbetarskap och ledarskap
- Alla verksamheter har utvecklat det systematiska arbetsmiljöarbetet
- Sjukfrånvaron har minskat

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Alla enheter ska utifrån medarbetarundersökningens resultat göra en handlingsplan, som åtgärdas och följs upp under året	2019-01-01	2019-12-31
Allmän visstidsanställning ska minimeras	2019-01-01	2019-12-31
Förbättra förutsättningarna för att anställa personer med funktionsnedsättning	2019-01-01	2019-12-31

Enhetsmål:

Enhetens medarbetare är professionella, engagerade och har en hälsosam arbetsmiljö.

Förväntat resultat

- Rutiner för det systematiska arbetsmiljöarbetet görs kända i organisationen.

Arbetsätt

Arbetsmiljön diskuteras kontinuerligt på våra APT.

Våra planeringsdagar som är fyra gånger om året är de dagar vi fokuserar på uppdraget och verksamhetens mål. Där har medarbetarna möjlighet att påverka och vara delaktiga i planeringen av verksamheten för att driva utvecklingen framåt och ha en god arbetsmiljö. Medarbetarsamtal sker en gång om året på hösten/våren. Samtalet är enskilt. Samtalets syfte är att prata om uppdrag och målen och hur samarbetet fungerar. Varje vår erbjuds alla

medarbetare ett enskilt lönesamtal där vi kopplar ihop samtalet från hösten och kopplar till det individuella arbete som varje medarbetare gjort under året.

Uppföljning av ekonomi

Resursanvändning

Budget 2019

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltning			
Budgetår:	2019		
Enhet :			
Enhetschef:			
Beloppen anges i TKr			Budget
Intäkter			
Taxor och avgifter			0
Hysesintäkter			0
Bidrag			278
Försäljning			78020
Övriga externa intäkter			0
Summa intäkter			78298
Kostnader			
Personalkostnader			67884
Övriga personalkostnader			1219
Lokalkostnader			2344
Entreprenader och köp av verksamhet			601
Övriga kostnader			6251
Summa kostnader			78298
Summa netto			0
Tabellen är skrivskyddad och kan inte ändras. Glöm inte att fylla i enhetsnamn.			

Övrigt